

In Memoriam Harsányi Iván¹

Szomorú apropója és aktualitása van a MOSZT Kutatócsoport most megjelenő „Új Nemzedék” című kötetének. Elhunyt Harsányi Iván professor emeritus, kutatócsoportunk örökös és tiszteletbeli elnöke, a magyar történettudománynak már életében legendássá vált alakja, jelen kötetünket az ő emléke előtti tisztelgésnek szánjuk.

Nem kívánunk hagyományos nekrológót írni, hiszen életrajza a legtöbb lexikonban megtalálható, s halála után hivatalos és nem hivatalos megemlékezések jelentek meg róla különböző fórumokon. Mi a kutatócsoportunkhoz való kötődését, s az ő személye iránti tisztelettel, baráti viszonyunkat kívánjuk csak bemutatni néhány szubjektív gondolatban.

A 90-es évek elején ismertük meg személyesen egymást, magam ekkor még a szekszárdi főiskolán tanítottam, Krausz Tamás mutatott be bennünket egymásnak, és onnantól egész pályafutásom alatt nagyszerű emberi-szakmai kapcsolatban voltunk egymással, de Ivánnal ez nem volt nehéz. Támogatta a pályafutásomat, mint oly sok más kollégáét, az egyetemre történő bekerüléstől a tudományos penzumok teljesítéséig, és ott bábáskodott 2004-ben kutatócsoportunk, a Modernkori Oroszország és Szovjetunió Történeti Kutatócsoport – MOSZT – születésénél is, amely Ormos Mária mellett az Ő inspirációjára jött létre. A műhely később hálából közreműködéséért örökös és tiszteletbeli elnökévé választotta. Tíz éves jubileumi konferenciánkat az alapítók tiszteletére szerveztük a Pécsi Akadémiai Székházban, ennek Iván az egyik díszvendége volt, és meleg hangú köszöntőben méltatta az elmúlt évtized eredményeit, úgy, hogy a saját szerepéről egy szót sem ejtett, gondolatait közzétettük a konferencia anyagát tartalmazó kötetünkben.

Ivánt nagyon sok mindenért lehetett szeretni és tisztelni, pedig kritikus és szakmailag igényes ember volt, de talán ez is a legjobb tulajdonságai közé tartozott. Egykori nyomdászként „sasszemmel” vette észre a legapróbb hibákat is a készülő kéziratokban, volt, hogy hemzsegett a pirostól egy jónak gondolt anyag, ám éppen ez volt a garanciája annak, hogy minőségi szöveg kerül majd a kötetbe. Mindenre volt egy jó ötlete, akár címet kellett adni, akár pályázati forrás után kellett nézni, kreativitása élete végéig megmaradt. Ha kritikus volt valamivel szemben, azt mindig olyan módon tette, hogy sohasem bántotta meg azt, akiről véleményt mondott, mert mindig érződött rajta a jószándék, a szakmai javítani-tenni akarás. Jó humorú, érzékeny emberként remek „villámhárítóként” működött, védéseken, konferenciákon, ha éles vita alakult

---

¹ Eredeti megjelenés helye: Új Nemzedék, MOSZT Könyvek 11. Szerk. Bene Krisztián–Kolontári Attila. PTE BTK TTI MOSZT Kutatócsoport, Pécs, 2018. 9–10. ISSN: 1788-4810

ki, egy-egy mondattal, poénnal oldani tudta a feszültséget, békésebb mederbe terelte az eseményeket. Számptalan doktori védésen, habilitációs eljárásn volt bizottsági elnök, nagyon sok ember tudományos pályafutásának alakításában vannak elévülhetetlen érdemei. 60 évesen jött Pécsre oktatni, akkor, amikor mások már a pihenést, a nyugdíjat tervezik, és csodálatos negyedszázadot tett le itt az asztalra, hiszen nemcsak a MOSZT, hanem a spanyol szeminárium és az Ibero-Amerikai Kutatócsoport, a doktori program, a Modernkori Történeti Tanszék és a rengeteg hallgató, akiknek témavezetője volt, mind rengeteget köszönhet neki.

Tavaly október 19-én még a mi konferenciánk volt az utolsó, amelyre el tudott jönni, és nagy örömkre szekcióvezetést vállalt. A konferencia után elmentünk egy pécsi vendéglőbe vacsorázni, Iván szokása szerint a társaság központja volt, mesélt, adomázott, jó kedvű volt, én vittem el autóval a szállására, a Hotel Laterumba. Nem engedte, hogy segítsek bevinni a bőröndjét, ő húzta be maga után. Akkor láttuk utoljára, egy novemberi rendezvényre már nem tudott eljönni. Amikor megtudtuk, hogy nagyon beteg, írtam neki, hogy a következő évi konferencián is órá számítok levezető elnökként, de ekkor a szolidaritás, az együttérzés már sajnos nem segített, 88. évében volt, amikor eltávozott.

A Munkásmozgalmi Évkönyvben, amelynek szerkesztője volt, néhány sorral adóztam felejthetetlen személyének, jelen kötetünket az ő emlékének ajánljuk, kicsit jelképesen is, hiszen a munka feltörekvő fiatal történészek írásait tartalmazza, akiket egész életében kiemelten támogatott. Mindig szeretettel és nagyrabecsüléssel fogunk rá gondolni, számunkra mindig is a MOSZT örökös és tiszteletbeli elnöke marad.

Bebesi György

A MOSZT Kutatócsoport vezetője

Pécs, 2018. március 3.